

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 167/20
Luxemburg, 17 decembrie 2020

Hotărârea în cauza C-398/19
Generalstaatsanwaltschaft Berlin

Un cetățean al Uniunii nu poate fi extrădat către un stat terț decât după consultarea statului membru a cărui cetățenie o are

În cadrul acestei consultări, statul membru de cetățenie trebuie să primească de la statul membru solicitat ansamblul elementelor de drept și de fapt comunicate prin cererea de extrădare și să beneficieze de un termen rezonabil pentru a emite împotriva acestui cetățean un eventual mandat european de arestare

BY, resortisant ucrainean și român, s-a născut în Ucraina și a trăit în acest stat până când s-a mutat în Germania în cursul anului 2012. În anul 2014, el a obținut, la cererea sa, cetățenia română, în calitate de descendent al unor resortisanți români, fără să fi locuit vreodată în România.

În luna martie 2016, autoritățile germane au fost sesizate de Parchetul General al Ucrainei cu o cerere de extrădare a lui BY, în vederea efectuării urmăririi penale. În luna noiembrie 2016, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Parchetul General din Berlin, Germania) a informat Ministerul Justiției român despre cererea de extrădare și a întrebat dacă autoritățile române aveau intenția să efectueze ele însele urmărirea penală împotriva lui BY. Ministerul a răspuns, pe de o parte, că autoritățile române puteau decide să efectueze urmărirea penală numai la cererea autorităților ucrainene și, pe de altă parte, că emiterea unui mandat de arestare național, ca o condiție a emiterii unui mandat european de arestare, presupune existența unor elemente de probă suficiente în ceea ce privește vinovăția persoanei în cauză. El a solicitat astfel autorităților germane prezentarea elementelor de probă care le-au fost comunicate de autoritățile ucrainene.

Dreptul german interzice extrădarea resortisanților germani, însă nu și pe cea a resortisanților altor state membre. Prin urmare, Kammergericht Berlin (Tribunalul Regional Superior din Berlin) apreciază că extrădarea lui BY în Ucraina este licită, însă se întreabă dacă ea nu este contrară principiilor stabilite de Curte în Hotărârea Petruhhin¹, dat fiind că autoritățile judiciare române nu s-au pronunțat în mod oficial cu privire la eventuala emiteri a unui mandat european de arestare. Astfel, în hotărârea menționată, Curtea a statuat printre altele că, atunci când un stat membru în care s-a deplasat un resortisant al altui stat membru este sesizat cu o cerere de extrădare de către un stat terț, el are obligația să informeze statul membru a cărui cetățenie o are persoana urmărită pentru a oferi autorităților acestui din urmă stat oportunitatea de a emite un mandat european de arestare în vederea predării sale pentru efectuarea urmăririi penale.

Ridicând problema consecințelor acestei hotărâri asupra soluționării cauzei cu care este sesizată, această instanță a adresat Curții trei întrebări preliminare privind interpretarea articolelor 18 și 21 TFUE (referitoare la principiul nediscriminării pe motiv de cetățenie sau naționalitate și, respectiv, la libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii pe teritoriul statelor membre), precum și a Hotărârii Petruhhin.

Aprecierea Curții

Curtea, întrunită în Marea Cameră, examinează în primul rând problema dacă articolele 18 și 21 TFUE se aplică situației unui cetățean al Uniunii precum persoana interesată din cauza principală.

¹ Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin, [C-182/15](#) (în special punctele 48 și 50); a se vedea de asemenea [CP nr. 84/16](#).

În această privință, ea arată că, potrivit jurisprudenței sale, un resortisant al unui stat membru, care are în această calitate statutul de cetățean al Uniunii, cu reședința în mod legal pe teritoriul altui stat membru, are dreptul de a se prevala de articolul 21 alineatul (1) TFUE și intră în domeniul de aplicare al tratatelor, în sensul articolului 18 TFUE. Faptul că BY a obținut cetățenia unui stat membru abia la o dată la care avea deja reședința într-un alt stat membru decât cel a cărui cetățenie a obținut-o ulterior nu are relevanță în această privință.

În al doilea rând, Curtea precizează obligațiile care revin în sarcina statelor membre în cadrul schimbului de informații vizat în Hotărârea Petruhhin. În această privință, ea arată că statul membru solicitat trebuie să dea autorităților competente ale statului membru a cărui cetățenie o are persoana urmărită posibilitatea de a solicita predarea acestei persoane în cadrul unui mandat european de arestare. În acest scop, el trebuie să informeze autoritățile respective nu numai cu privire la existența unei cereri de extrădare, ci și cu privire la ansamblul elementelor de drept și de fapt comunicate de statul terț solicitant în cadrul acestei cereri de extrădare. Trebuie semnalată de asemenea orice schimbare a situației în care se află persoana urmărită care este relevantă în vederea unei eventuale emiteri împotriva acesteia a unui mandat european de arestare. În schimb, niciunul dintre aceste state membre nu poate fi obligat, în temeiul dreptului Uniunii, să ceară statului terț solicitant transmiterea dosarului de urmărire penală pentru a permite statului membru a cărui cetățenie o are persoana interesată să aprecieze posibilitatea efectuării de către el însuși a urmăririi penale împotriva acesteia.

Curtea subliniază că, din moment ce această obligație de informare a fost respectată, autoritățile statului membru solicitat pot urma procedura de extrădare și, dacă este cazul, pot proceda la extrădarea persoanei interesate în lipsa emiterii, într-un termen rezonabil, a unui mandat european de arestare de către autoritățile statului membru a cărui cetățenie o are aceasta. Un astfel de termen trebuie să fie indicat autorităților menționate de către statul membru solicitat și trebuie să fi fost stabilit ținându-se seama de ansamblul împrejurărilor cauzei, în special de eventuala privire de libertate a persoanei interesate în cadrul procedurii de extrădare și de complexitatea cauzei.

În al treilea rând, Curtea declară că articolele 18 și 21 TFUE nu pot fi interpretate în sensul că statul membru solicitat ar fi obligat să refuze extrădarea unui cetățean al Uniunii, resortisant al altui stat membru, și să efectueze el însuși urmărirea penală împotriva acestuia pentru fapte săvârșite într-un stat terț, atunci când, precum în cauza principală, dreptul național al statului membru solicitat îl abilitază pe acesta din urmă să îl urmărească pe acest cetățean al Uniunii pentru anumite infracțiuni săvârșite într-un stat terț.

Astfel, într-un asemenea caz, o obligație de a refuza extrădarea și de a efectua el însuși urmărirea penală ar avea ca efect privarea statului membru solicitat de posibilitatea de a aprecia el însuși oportunitatea inițierii urmăririi penale împotriva cetățeanului menționat pe baza dreptului național și ar depăși limitele pe care dreptul Uniunii le poate impune exercitării puterii de apreciere de care beneficiază acest stat membru în ceea ce privește oportunitatea urmăririi penale. Într-o cauză precum litigiul principal, în dreptul Uniunii se ridică numai problema dacă statul membru solicitat poate să acționeze, față de acest cetățean al Uniunii, într-un mod care să afecteze mai puțin exercitarea dreptului său la liberă circulație și ședere, preconizând mai degrabă predarea acestuia către statul membru a cărui cetățenie o are decât extrădarea sa către statul terț solicitant.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536